

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia primárne umelecké vzdelanie – ISCED 1 B Predmet : Hra na bicích nástrojoch

Názov predmetu	Hra na bicích nástrojoch
Ročník	Štvrtý
Učebný plán	č.2
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Prvý, ISCED 1B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Attila Balogh
Koordinátor ŠkVP	Attila Balogh
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika predmetu

S rastúcim záujmom dnešnej mladej generácie o hudbu narastá počet záujemcov o hru na bicie nástroje, ktoré sa stali v súčasnosti dominujúcimi vo všetkých oblastiach populárnej hudby. Na tento stav reagujú aj učebné osnovy pre žiakov I. a II. stupňa základného stupňa hry na bicích nástrojoch pre ZUŠ. Hudobný materiál k štúdiu sa odporúča ako základná literatúra – nakoľko príliv zahraničnej literatúry v oblasti bicích nástrojov sa po kvalitatívnej stránke zvyšuje, jeho využitie a zaradenie do plánu práce je ponechané na voľbe pedagóga. Štúdium hry na bicie nástroje obsahuje štúdium základnej literatúry rytmicko – technických cvičení, hra z listu, ale aj komornú hru v rámci možností a spolupráci buď s malým nástrojovým obsadením tanečnej kapely, alebo spevákom, či instrumentalistom k tomuto žánru hudby.

Žiaci získajú vedomosti o spôsobe tvorenia zvuku rôznymi údermi a typmi paličiek / metličiek/ a taktiež zručnosti interpretácií rozmanitých rytmických útvarov.

Zmyslom spoločného snaženie pedagógov a žiaka by malo byť dosiahnutie takého stupňa technickej vyspelosti, ktorá umožní absolventovi I. stupňa bezproblémový prechod na II. stupeň ZUŠ a po absolvovaní II. stupňa umožní realizovať sa v spoločenskom živote v oblasti populárnej hudby a tým dosiahnuť cieľ pre ktorý ZUŠ začal navštevovať.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

Nadviazať na učivo III. ročníka a zdokonaľovať sa v ňom. Neustále pracovať na správnom držaní tela pri hre, paličiek, zdokonaľovať pohyb laktov a zápästia a pracovať na celkovej uvoľnenosti pri hre jednotlivých úderov. Naďalej pracovať na dosiahnutí čistoty úderov po stránke dynamickej a rytmickej. Pokračovať v hre na celej bicej súprave, pestovať koordináciu rúk a nôh. Rozvíjať rytmické cítenie, pocit istoty a kultúry prejavu. Rozšíriť dynamickú škálu od pp- ff. Návrik cvičení v rôznych tempách. Vyrovnávať technické zručnosti a silu oboch rúk. Zamerať sa na odstránenie pretrvávajúcich nedostatkov. Oboznámiť žiaka s melodickými bicími nástrojmi / xylofón, zvonkohra, marimba/ .

Začať s hrou na xylofóne, rozvíjať hudobnú pamäť

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Samostatne čítať pridelený notový zápis.
- Cieľavedome uplatňovať správne údery
- učiť sa zapamätať si notový zápis väčšieho rozsahu,
- zapamätať si, rozlíšiť a správne používať nové hudobné termíny,
- uvedomele riešiť hracie postupy.

Afektívne

- Emocionálne prežiť skladby.
- Rozlišovať charakter skladby.
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby.
- Dokázať zvládnuť interpretáciu skladby na verejnosti.
- Vyjadriť charakter skladby

Psychomotorické

- interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu,
- rozvíjať sluchovú vnímavosť,
- zahrať správne jednotlivé spôsoby tvorenia tónu (legato, staccato, tenuto),
- dbať na uvoľnený hrací aparát,
- zvyšovať technickú náročnosť daných cvičení,
- prehlbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti,
- rozvíjať zmysel pre nezávislé vedenie jednotlivých úderov v hre,
- dosiahnuť vyrovnanosť hry v rýchlejších tempách.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka vo štvrtom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- dokázať určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať na zmeny,
- využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu v hre na nástroji,
- vyjadriť slovne pocity a dojmy z interpretácie a z počúvania,
- viesť k pravidelnej príprave na hodinu,
- pestovať zmysel pre súhru prostredníctvom štvorročnej a komornej hry,
- zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti,
- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby,
- rozvíjať priestorovú orientáciu na pódiu,
- dôkladne porozumieť jednotlivým motívom, fráz, sprievodu a hudobnému členeniu, čo vedie k ľahšiemu pochopeniu hudobného spracovania tým aj k lepšej interpretácii.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch,
- rozobrať skladbu podľa formy (aba),
- analyzovať skladbu po rytmickej stránke (synkopa, fermata, triola).

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách,
- učiť sa byť empatický,
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb,
- zvládať emócie pri vystúpení,
- prekonať počiatočné neúspechy.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody,
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj	Podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:		- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Podľa výberu	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Podľa výberu	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÉ ŠTANDARBY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak hrá prechody na celej súprave uvoľnene v rôznych tempách rytmicky čisto. • Pozná rozdiely medzi perkusnými nástrojmi a melodickými nástrojmi a ovláda aspoň základy hry na tieto nástroje. • Žiak hrá jednoduché rytmy polka , valčík , rumba, beat. • Hrá durové stupnice na xylofóne • Hrá prednesové skladbičky na xylofóne 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hru durových stupníc a akordov • realizáciu samostatnej predstavy a charakteru skladby • Opakovanie vedomosti z tretieho ročníka, kontrola uvoľnenosti hracieho aparátu. • Hra na celej bicej súprave, prechody v rámci nej. <ul style="list-style-type: none"> • Koordinácia rúk a nôh, vyrovňovanie technických zručností a sily oboch rúk s použitím víru 	<p>Žiak zvládol:</p> <p>repertoárové požiadavky</p> <ul style="list-style-type: none"> • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe • hrá durové stupnice na xylofóne • hra na celej bicej súprave • používa prechody na celej bicej súprave • hrá jednoduché skladby na xylofóne • hrá etudy na malom bubne <p>rozsah látky na ročníkovú prehrávku</p> <p>dva etudy na malom bubne Tuzar, hrá rytmu v štvorštvrt'ovom takte s prechodami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny koncert 2x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert • záverečná ročníková prehrávka

			na celej súprave	
2. Hudobno-teoretické poznatky	•	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovanie stupníc v čítaní notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie

Kritéria hodnotenia absolventskej skúšky:

Výborný - plynulá hra naspamäť, v požadovanom tempe, rytme, technicky vyrovnaná, vyjadrenie obsahu skladieb, dodržanie štýlovej interpretácie, náročnosť programu zodpovedá učebným osnovám

Chváľitebný - plynulá hra skladieb, v primeranom tempe, priblíženie sa obsahovému a štýlovému vyjadreniu skladby, hra naspamäť nie podmienkou, náročnosť skladieb zodpovedá učebným osnovám, alebo časť repertoáru je menej náročná

Uspokojivý - hra z nôt bez primeraného obsahu, štýlu, tempa, náročnosť skladieb nezodpovedá učebným osnovám

Neuspokojivý - hra z nôt, nedodržanie notového a rytmického zápisu, neúplná hra skladieb alebo len časť skladby, program nezodpovedá učebným osnovám

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelania

Po ukončení primárneho umeleckého vzdelania majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, ovládajú základy hudobnej výchovy. Poznajú hudobnú abecedu, terminológiu a gramotnosť. Podľa učebných osnov, sú schopní verbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vzťahu výrazových prostriedkov hudby a ich účinku na seba a na diváka, poslucháča.

Absolventi sú oboznámení so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby. Ovládajú techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho umeleckého vzdelania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa programu primárneho stupňa umeleckého vzdelania.

Záverečná skúška

Hra na malom bubne:

- dve kontrastné cvičenia, jedno z využitím vírenia vo štvrtovej alebo osminovej note s legátom.

Hra na bicej súprave:

rozkladové cvičenie vo 4/4 takte s použitím hi-hat na začiatku doby;
ukážka beatového sprievodu alebo slow-rocku.

Základy hry na xylofone

Jedna durová stupnica

Jedna prednesová skladba

Hudobný materiál :

J. Šprunk: Bicie nástroje

J. Tuzar: Etudy pre malý bubon

M. Veselý: Etudy pre súpravu bicích nástrojov

R. Jakouš. Etudy pre súpravu bicích nástrojov